

VLK v roku 2011

Súkromná prírodná rezervácia Vlčia – Kúp si svoj strom (Čergov)

- v roku 2011 v rámci akcie Kúp si svoj strom prispievatelia symbolicky kúpili 275 stromov pre seba alebo ako dar. Získali sme tak 12 670,10 € a 33 019 Kč. Uskutočnili sme kúpy lesných pozemkov od štyroch majiteľov lesa. Za 37 620 € sme prikúpili podiely v lokalitách Jarabínčik a Olišavec o celkovej rozlohe 9,58 ha. Celkovo máme prikúpených už 30,36 ha lesa, pričom 26,79 sa nachádza priamo v bezprostrednej blízkosti Vlčej.
- proces vydania časti našich podielov od podniku LESY do nášho užívania podľa vyhotoveného geometrického plánu pokračoval, pričom v tejto veci nás zastupuje advokátka. V júli pomohli naši pracovníci geodetovi pri vytyčovaní našich podielov podľa spomenutého geometrického plánu.
- účastníci májového turnusu Gaia – náš domov obnovili pruhové obvodové značenie Vlčej a účastníci júňového vymenili poškodený stĺp na Ďkovej barikáde. V auguste bol na osobitnej brigáde vymenený a označený hraničný stĺp na lomovom bode pri Strome poznania.
- počas roka naši dobrovoľníci sprevádzali „akcionárov“ Vlčej na ich výletoch za stromami. Navštíviť Vlčiu a vybrať si svoj strom prišli piataci zo Základnej školy na Sibírskej ulici v Prešove a viacerí jednotlivci z rôznych kútov Slovenska, ale aj zo zahraničia. Vlčiu navštívili aj niektorí lektori zimného prednáškového cyklu.
- Vlčiu ako aj prikúpené časti pravidelne monitorujeme aj fotografujeme.

Súkromná prírodná rezervácia Rysia (CHKO Strážovské vrchy)

- opravili sme a doplnili chýbajúce stĺpy a tabule po ich zničení štvorkolkármí, postavili nové a obnovili staré barikády. Na uvedené sme podali podnety, ktoré riešila polícia. Rysiu vďaka našim dobrovoľníkom naďalej pravidelne monitorujeme.

Prírodná rezervácia Udava (NP Poloniny)

- obnovili sme pruhové značenie hraníc rezervácie po celom obvode, obnovili sme porastové značky, umiestnili 10 stĺpov na lesnícke kopce a opravili tri (jeden zabetónovali) vyvrátené stĺpy označujúce prírodnú rezerváciu
- opravili sme poškodenú rampu na vstupe do PR Udava a zabezpečili ne-prejazdnosť cesty do PR

Národná prírodná rezervácia Veľká Skalná (NP Veľká Fatra)

- vyznačili sme hranice NPR Veľká skalná vo Veľkej Fatre

Národná prírodná rezervácia Rokoš (CHKO Ponitrie)

- preznačili sme PR Rokoš, počas tejto brigády sme chytili motorkárov prechádzajúcich okrajom rezervácie

Národná prírodná rezervácia Tichá dolina a národná prírodná rezervácia Kôprová dolina (TANAP)

- v oboch dolinách sa v spornom území ani v roku 2011 vďaka nám nezažilo
- od septembra 2009, počas celého roka 2010 a 2011 sme boli účastníkom v správnom konaní k žiadosti ŠL TANAP na ťažbu v NPR Tichá dolina a NPR Kôprová dolina. V septembri 2011 začalo obnovené konanie v danej veci, keďže rozhodnutie na povolenie výnimky bolo uznané v rozkladovom konaní ako neprávoplatné. Obnovené konanie nebolo v roku 2011 ukončené.

Navrhovaná prírodná rezervácia Smrekovica (NP Veľká Fatra)

- Krajský úrad životného prostredia v Žiline potvrdil celoročný zákaz ťažby v navrhovanej PR Smrekovica

Nové navrhované rezervácie

- PR Dolina Zbojského potoka. Opätovne sme predložili návrh na novú rezerváciu Dolina zbojského potoka na území (NP Poloniny) pod názvom PR Orlia na Krajský úrad ŽP v Prešove. Navrhnutá rezervácia má mať rozlohu 1833 ha.
- PR Čergov – návrh bol vrátený pre nevhodný názov, po schválení nového názvu návrh rezervácie predložíme opäť
- PR Medvedzia – čaká v poradí na prípravu návrhu
- PR Pri Bútlavke – právnička pripravuje kroky na napadnutie vrátenia návrhu rezervácie
- PR Vydrica – počas roka sme sa stretli s niekoľkými poslancami a predstavili sme im navrhovanú rezerváciu. Vybírali sme 6800 podpisov na petíciu za vyhlásenie PR Vydrica.
- CHKP Luhy pri Bystrom – podporili sme návrh na vyhlásenie a aj na základe našich aktivít sa proces vyhlasovania posunul

UNESCO lesy

- aj vďaka nášmu tlaku predložila štátna ochrana prírody na Krajský úrad životného prostredia v Prešove návrhy na prírodné rezervácie kvôli ochrane Karpatských bukových pralesov UNESCO, ktoré boli v CHKO Vihorlat a v NP Poloniny vyhlásené v roku 2007, ale doteraz nie je zabezpečená ich celková ochrana. Ide o PR Černiny (386 ha), PR Borsukov vrch (499 ha) a PR Pramenisko Čirochy (280 ha) na území NP Poloniny a PR Nežabec (1 237 ha) a PR Vihorlatské pralesy (910 ha) na území CHKO Vihorlat.

Protichemické aktivity

- účasť v správnom konaní týkajúcom sa žiadosti Lesov SR, š.p. na chemické postreky chránených území (NP Nízke Tatry, NP Slovenský raj, NP Muránska planina). Plánované postreky sa neuskutočnili, rozhodnutie o povolení výnimky bolo v rozkladovom konaní navrhnuté na zrušenie a nové prejednanie. Konanie bolo riešené i prostredníctvom právnej zástupkyne LZ VLK.
- vďaka našej účasti v konaní na OÚŽP Brezno bola zo žiadosti Lesov SR, š.p. vypustená žiadosť na použitie prípravku Roundup Klasik v NP Muránska planina.

Správne konania

- **na Európskom súdnom dvore sme vyhrali dôležitý súd týkajúci sa účasti mimovládnych organizácií v správnych konaniach. Vďaka tejto výhre sme získali naspäť právo byť účastníkmi správnych konaní a možnosť domáhať sa súdnou cestou nápravy, ak orgány verejnej moci pochybili**
  - celoročne – účasť v konaniach na udeľovanie výnimiek a súhlasov z územnej ochrany národných parkov, rezervácií a druhej ochrany vedených na Krajských úradoch životného prostredia Prešov, Košice, Žilina, Banská Bystrica, Trenčín, Nitra, Bratislava, MŽP a vybraných obvodných úradoch životného prostredia
  - účasť v konaniach týkajúcich sa ťažby stromov v **44 rezerváciách** na Slovensku
  - účasť v konaniach na **požívanie chemických látok v chránených územiach** – NP Muránska planina, NP Nízke Tatry, NP Slovenský raj, OP TANAP, OP NPR Burdov, OP PP Trnovské rameno, OP PP Mužliansky potok, OP CHA Dropie, PR Pavelcovo, PR Uňadovo
  - účasť v konaniach týkajúcich sa **výskumov v rezerváciách**: v NP Malá Fatra, NP Veľká Fatra, NAPANT, TANAP, NP Slovenský raj, NP Slovenský kras, NP Muránska planina, NP Poloniny, PIENAP, CHKO Záhorie, CHKO Malé Karpaty, CHKO Biele Karpaty, CHKO Kysuce, CHKO Horná Orava, CHKO Dunajské Luhy, CHKO Cerová vrchovina, CHKO Strážovské vrchy, CHKO Ponitrie, CHKO Poľana, CHKO Východné Karpaty, CHKO Vihorlat, CHKO Latorica
  - účasť v konaniach týkajúcich sa **realizácie stavieb – výstavba zvážnic** – PR Pálenica, NPR Belianske Tatry, OP NPR Dobročský prales, ÚEV Stolica, NP Nízke Tatry, NP Slovenský raj, NP Muránska planina (rekonštrukcia cesty), **stavba sedačkovej lanovky** – NPR Skalnatá dolina, **stavba horárne** – NPR Bielowodská dolina,
  - účasť v konaniach týkajúcich sa **zabíjania zveri** – NPR Kysel, NPR Suchá Belá, NPR Piecky, NPR Prielom Hornádu, NPR Podskalský roháč
  - účasť v konaniach týkajúcich sa **vjazdu motorových vozidiel** do NPR a PR v TANAPe, NP Malá Fatra, NP Veľká Fatra, NP Slovenský raj, NP Slovenský kras, NP Muránska planina, NP Poloniny, PIENAP, CHKO Záhorie, CHKO Malé Karpaty, CHKO Biele Karpaty, CHKO Kysuce, CHKO Horná Orava, CHKO Dunajské luhy, CHKO Cerová vrchovina, CHKO Strážovské vrchy, CHKO Ponitrie, CHKO Poľana, CHKO Východné Karpaty, CHKO Vihorlat, CHKO Latorica
  - účasť v konaní týkajúcom sa žiadosti na **realizáciu konského póla na Štrbskom plese**
- Dôsledkom účasti je zvyšovanie odbornej zdatnosti štátnych úradníkov prostredníctvom stanovísk a ovplyvňovanie ich rozhodnutí týkajúcich sa zásahov v chránených územiach a presadzovanie zmien v prístupe štátnych úradov k zaužívanému spôsobu vydávania výnimiek z platnej legislatívy.

Výsledok:

- rozsudkom Najvyššieho súdu boli zrušené rozhodnutia a právoplatne skončené 81 konaní vo veci účasti v konaní
- **nepovolená ťažba v plnom rozsahu** v NPR Pod Latiborskou hoľou, NPR Skalka, NPR Choč, NPR Suchý vrch, NPR Zadná Poľana, NPR Choč, NPR Suchý vrch, NPR Jánošíková kolkáreň, NPR Rumbáre, NPR Kundračka, NPR Turková, PR Martalúzka, NPR Zádielska tiesňava, NPR Havrania skala, NPR Demänovská dolina, NPR Bujanov, NPR Humenec, A-zóna v CHKO Horná Orava, NPR Roháčske plesá, NPR Dumbier, NPR Ohnište, NPR Tichá dolina, PR Vysoký vrch, NPR Súľovské skaly, NPR Prielom Hornádu, NPR Sivec.
- **zrušenie žiadosti na aplikáciu chemickej látky Roundup Klasik** v NP Muránska planina
- **nepovolená výnimka na vjazd autom** v NPR a PR v TANAPe, NP Malá Fatra, NP Veľká Fatra, NP Slovenský raj, NP Slovenský kras, NP Muránska planina, NP Poloniny, PIENAP, CHKO Záhorie, CHKO Malé Karpaty, CHKO Biele Karpaty, CHKO Kysuce, CHKO Horná Orava, CHKO Dunajské luhy, CHKO Cerová vrchovina, CHKO Strážovské vrchy, CHKO Ponitrie, CHKO Poľana, CHKO Východné Karpaty, CHKO Vihorlat, CHKO Latorica
- **nepovolená výnimka na výstavbu trvalej lesnej cesty** v OP NPR Dobročský prales
- **zastavené konanie na vstup do NPR Podskalský roháč** z dôvodu prípadného zabehnutia a dohľadania postrelenej zveri, odstrel pytliačiacich psov, potrebné zásahy pri veterinárnych opatreniach

- **konské pólo na Štrbskom plese sa vďaka nášmu vstupu do konania v roku 2011 neuskutočnilo**

Správne konania na lesných úradoch

- vstúpili sme do tvorby PSoL (Lesné hospodárske plány) na Poľane, na území NP Veľká Fatra a okolie – konkrétne LC Kantor, v pohorí Čergov v LC Kružľov, Livovská Huta, Maľcov, Lukov a vo Východných Karpatoch v LHC Medzilaborce, LHC Nižná Jablonka.

Legislatíva

- aktívna účasť na novele zákona o ochrane prírody, účasť v komisiách a predsedanie pozitívnych vecí (5% územia Slovenska v prísne chránených rezerváciách bez zásahu, voľný pohyb ľudí v chránených územiach, zväčšenie rozlohy najprísnejšie chránených území v národných parkoch...) do téz zákona, ktorý je pripravený v paragrafovom znení.
- Národná rada Slovenskej republiky odhlasovala zmenu Zákona o ochrane prírody a krajiny, ktorá reflektuje víťazstvo VLKa na Európskom súdnom dvore, t.z. právo pre občiansku verejnosť byť účastníkom v správnych konaniach.
- právnickou pripravený materiál na zrušenie nariadenia MP o povinnom spracovaní kalamity, čo bolo použité aj v prípade Rejdovej

Ochrana dravcov

- podali sme tretiu sťažnosť na európsku komisiu kvôli strielaniu vlkov na Slovensku a jej doplnenie v októbri 2011
- návšteva EÚ parlamentu v Štrasburgu a osobný lobing u slovenských poslancov kvôli ochrane vlka na Slovensku v súvislosti so sťažnosťou na Európskej komisii. V tejto veci bola, jedným z poslancov, podaná oficiálna interpelácia na Európsku komisiu, ktorá bude musieť odpovedať pred celým EÚ parlamentom a verejnosťou
- iniciovali sme vytvorenie listu Poľských štátnych ochranárov v Magurskom parku, ktorí žiadajú svoje nadriadené orgány, aby vyzvali Slovenskú republiku o ochranu vlkov minimálne v slovensko – poľskom pohraničí z dôvodu, že spoločné vlčie svorky sú v Poľsku celoročne chránené a na Slovensku nie na základe našej sťažnosti na Európsku komisiu kvôli strielaniu vlkov na Slovensku, podali podobné sťažnosti aj Hnutí Duha Česká republika, Pracownia na Rzecz Wszitkich Istot Polsko a Nimfea Maďarsko
- získali sme podklady pre vyhodnotenie regulačného lovu medvedov v roku 2010 (rozhodnutia vydané v správnych konaniach, ktorých sme boli účastníkmi, ale ktoré nám pre legislatívne zmeny neboli zaslané)
- **účasť v desiatkach konaní vedených na MZP SR na základe žiadostí poľovníckych združení** a obcí na odstrel 125 medvedov
- vďaka výhre na Európskom súdnom dvore sme sa stali účastníkmi konaní, ktoré sa týkajú aj odstrelov medvedov a preto môžeme voči vydaným rozhodnutiam podávať rozklady, čo znamená, že aj v tomto roku sme zabránili realizácii podstatnej časti **výnimiek**

Riešenie zistených nelegálnych aktivít

- v tomto roku sme podali dva podnety na mäsité vlniská v Strážovských vrchoch a v NP Poloniny na lesné úrady, úrady životného prostredia a veterinárny úrad. Konania nie sú ešte ukončené, prebieha aj terénny monitoring s políciou.
- odhalili sme nelegálny výrub a zničenie prioritného biotopu európskeho významu medzi obcami Sačurov a Sečovská polianka pri Vranove nad Topľou. Bola udelená pokuta za porušenie vodného zákona (30 eur) aj za zákon o ochrane prírody (10 000 eur). Keďže sa vinník odvolal, konanie ešte nebolo ukončené a výsledok nám nie je známy.
- VLK Veľká Fatra dal podnet na opustené auto v NP Veľká Fatra
- podali sme podnety na nelegálny odstrel 10 vlkov – prípady sa úrady snažia bagatelizovať a vec sa táhla vyššie. V tejto veci sme pripravili a zaslali sťažnosť voči Slovensku na Európsku komisiu
- podali sme podnety na nelegálny odstrel dvoch rysov. Jedno trestné stíhanie bolo zastavené, druhé ešte nie je skončené.
- na základe anonymných podnetov z webu sme podali aj podnety na prešetrovanie nelegálnych výrubov a vjazdu mot. vozidiel v chránených územiach – NPR Choč, ŤEV Rieka Orava, ŤEV Stolica, PR Vysoký vrch, PR Javorina. Podnety boli prešetrované, ťažba bola vykonávaná mimo chránených území, resp. v súlade so zákonom. Omyl vznikol kvôli nedostatočnému značeniu rezervácií, či nejasným hraniciam, resp. rôznymi legislatívnymi zmenami (zníženie stupňa ochrany apod.).
- podali sme trestné oznámenie na spoločnosť Delfin Team s.r.o. vo veci trestného činu porušovania práv k ochrannej známke KÚP SI SVOJ STROM
- vďaka našim skúsenostiam z praxe sme vytvorili manuály ako postupovať, ak je zistená nelegálna činnosť v lese, ktoré sú uverejnené na našej webovej stránke. Ľudia ich prakticky využívajú na podávanie podnetov (o niektorých sme aj informovaní – podnet na mäsitú návnadu vo Vihorlatských vrchoch, neoprávnený vjazd motorovým vozidlom do lesov apod.)

Celoročné terénne monitoriny pohorí

- systematický monitoring lesov našimi aktivistami, členmi a zamestnancami v pohoríach: Malé Karpaty, Strážovské vrchy, Žiar, Poľana, Veľká Fatra, Vysoké Tatry, Nízke Tatry, Čergov, Busov, Slánske vrchy, Vihorlat, Východné Karpaty, Bukovské vrchy a občas aj iné pohoria

- systematický monitoring zveri, pytlakov a zlodějov dreva fotopascami v pohorí Čergov, Busov a Bukovské vrchy
- účasť členov VLK Poľana na sčítaní veľkých šeliem na Poľane

Osveta

- zorganizovali sme štyri celoslovenské terénne lesné stretnutia členov VLKa a vlčích hliadok (marec, jún, september, december)
- uskutočnili sme dve celoslovenské školenia a semináre pre dobrovoľníkov VLKa v Suchej (22 účastníkov) a v Slatinke (20 účastníkov)
- zorganizovali sme letný tábor (37 účastníkov)
- zorganizovali sme aprílovú celoslovenskú súťaž základných a stredných škôl – Lesoochrannárska škola 2011, priamo sme oslovili 195, mailom sme zaslali materiály o súťaži na takmer 4593 škôl a inštitúcií
- uskutočnili sme benefičný koncert Kristíny pre víťaznú školu v Spišských Vlachoch (zúčastnilo sa cca 400 detí)
- realizovali sme výstavu Divočina zachráni svet v Ivanke pri Dunaji s vernisážou a prednáškou Juraja Lukáča, ďalej v Bratislave, Moravskom Lieskovom, v Piešťanoch a v Martine
- realizovali sme výstavu Po nás potopa na ôsmich školách na Slovensku a troch hudobných festivaloch
- uskutočnili sme tri deväťdňové terénne semináre Gaia – náš domov
- uskutočnili sme viacdňové celoslovenské infostánky – Chráňte lesy spolu s nami - v uliciach 18 – tich slovenských miest Bratislava, Senica, Piešťany, Nitra, Prievidza, Banská Bystrica, Zvolen, Žilina, Poprad, Kežmarok, Prešov, Košice, Bardejov, Trebišov, Vranov nad Topľou, Michalovce, Humenné, Snina (poukazovanie na problémy slovenských lesov, možnosti riešenia, zbieranie podpisov pod petície – uskutočnili sa s pomocou vyše 300 dobrovoľníkov)
- zrealizovali sme infostánky VLKa na rôznych akciách a festivaloch: Pohoda (Trenčín), Country Lodenica (Piešťany), Pankáči deťom (Piešťany), Ekofest (Trnava), MayDay (Praha)
- uskutočnili sme desiatky prednášok na stredných a základných školách v Bardejove, Prešove, Rudlove, Košiciach, Luboticiach, Udavské, Snina, Humenné, Michalovce, Strážske
- pre verejnosť sme zrealizovali prednáškový cyklus Letokruhy so šiestimi prednáškami v Snine, sedem prednášok v rámci zimného prednáškového cyklu v Prešove, dve premietania v Medzilaborciach, prednášku Juraja Lukáča v knižnici v Humennom, premietanie filmu Strážca divočiny v Runine, prednášky pre verejnosť v rámci filmového festivalu iné svety vo Vranove nad Topľou, v Michalovciach, na oficiálnom členskom stretnutí numizmatickej spoločnosti v Humennom. Premietania filmov a diskusie, ktoré prebiehajú v rámci rôznych stretnutí rozmanitých komunít vďaka našim dobrovoľníkom z celého Slovenska, nie je možné v tejto správe úplne obsiahnuť.
- prednášky na školách, a pre verejnosť ako aj premietanie filmu Strážca divočiny sa uskutočnili vďaka našim dobrovoľníkom z kmeňov aj na celom území Slovenska.
- VLK Malé Karpaty uskutočnil prednášky spojené s infostánkom na viacerých stredných a základných školách, zorganizovali benefičný koncert pre Prírodnú rezerváciu Vydrica. Koncert bol v Bratislave a hrali na ňom: Živé kvety, Billy Barman a Longital. Akcie sa zúčastnilo cca 100-200 ľudí, boli realizované aj prednášky a premietania filmu Strážca divočiny pre verejnosť (napríklad v obci Modrova s účasťou tvorcu filmu Roberta Rajchla - asi mesiac po tom, čo tam videli medveďa a bol okolo toho negatívny mediálny rozruch).
- VLK Poľana zorganizoval tri prednášky na strednej škole a dve premietania filmu Strážca divočiny na strednej škole
- VLK Veľká Fatra zorganizoval v Martine, Žiline a Turčianskych Tepliaciach pre verejnosť premietania filmu Strážca divočiny spolu s diskusiou za účasti Erika Baláža a Roba Rajchla. Okrem toho zrealizoval aj štyri prednášky pre verejnosť na rôzne témy.
- Erik Baláž sa zúčastnil viacerých prednášok, premietaní filmu Strážca divočiny a diskusií o medvedoch
- VLK Strážovské vrchy pravidelne monitoruje pohorie, kontrolujú SPR Rysia, odhaľujú nelegálnu činnosť v lesoch a podávajú na ne podnety

Projekt Vlčie hory

- Rozbehnutie projektu Vlčie hory, ktorého cieľom je vytvorenie poľskoslovenskej rezervácie o rozlohe približne 100 000 hektárov. Začatie súvisiaceho filmového projektu v Poloninách a Bieščadoch

Iné

- osem našich členov sa aktívne zúčastňovali blokády rúbania lesov v Národnom Parku Šumava (Česká republika)
- naša členka Eka Šipoczová sa stala dobrovoľníčkou roka 2010, vyhlásenie sa uskutočnilo v jari 2011. O nej a zároveň o vlčích aktivitách bol natočený dokument, ktorý mohli vidieť diváci slovenskej televízie, rôznych lokálnych televíziách a filmových festivaloch
- vyhrali sme súd vo veci žaloby dlžníkov na ŠL TANAPu, súd vyhovel našej žalobe v celom rozsahu, dôsledkom je, že zoznam "dlžníkov" zo stránky ŠL TANAP zmizol